

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Drept
1.3 Departamentul	Departamentul interdisciplinar Centrul de Studii Europene
1.4 Domeniul de studii	Drept
1.5 Ciclul de studii	Master, ciclul II de studii
1.6 Programul de studii / Calificarea	DREPT EUROPEAN

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Dreptul Uniunii Europene. Instituții, ordine juridică						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. dr. Emanoil Corneliu Mogîrzan						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. dr. Emanoil Corneliu Mogîrzan						
2.4 An de studiu	I	2.5 Semestru	I	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3. seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					52
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					40
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					50
Tutoriat					0
Examinări					2
Alte activități.....					0

3.7 Total ore studiu individual	144
3.8 Total ore pe semestru	200
3.9 Număr de credite	8

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Nu este cazul
4.2 De competențe	Cunoașterea noțiunilor și a instituțiilor dreptului

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Nu este cazul
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Nu este cazul

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	Masterandul: - este la curent cu reglementările Uniunii și cele naționale aflate în conexiune cu cele ale UE, - structurează informația, - analizează și interpretează legislația, - promovează drepturile omului - identifică cerințe legale; - abordează problemele în mod critic
Competențe transversale	CT.1. Capacitatea de a identifica și realiza sarcinile profesionale în mod eficient și responsabil, cu respectarea regulilor deontologice specifice CT.2. Capacitatea de a aplica tehnicile de muncă eficientă individuală, precum și în echipă CT.3. Capacitatea de a utiliza eficient resursele de comunicare și sursele de informare și de formare profesională asistată, atât în limba română, cât și într-o limbă străină de circulație internațională CT.4. Capacitatea de a susține opinii juridice în vederea soluționării unor spețe de drept al Uniunii Europene, din perspectiva părților litigante, precum și din cea a judecătorului

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	Pentru masteranzii care nu au studiat anterior dreptul european sau dreptul Uniunii Europene, disciplina asigură familiarizarea cu specificul dreptului Uniunii Europene. În același timp, cursul se adresează și masteranzilor care au cunoștințe prealabile în domeniu, urmărind să le dezvolte și să le aprofundeze.
7.2. Obiectivele specifice	▪ La finalizarea studiului acestei discipline, masteranzii vor fi capabili: ▪ să explice și să descrie organizarea și funcționarea instituțiilor politice ale Uniunii Europene, precum și relațiile dintre acestea ▪ să explice modul în care reprezentanții statului și ai cetățenilor români în instituțiile Uniunii pot contribui la funcționarea acestora precum și la influențarea lor în sensul intereselor societății românești și să formuleze soluții pentru îmbunătățirea acestor direcții de acțiune ▪ să explice izvoarele de drept ale Uniunii Europene și raporturile dintre ele ▪ Să descrie raporturile dintre ordinea juridică a Uniunii Europene și ordinea juridică a statelor membre ▪ să înțeleagă statutul de cetățean european ▪ să identifice competențele Uniunii Europene ▪ să explice mecanismele de control jurisdicțional în dreptul Uniunii Europene ▪ să interpreteze și să aplice normele Uniunii Europene ▪ să susțină opinii juridice în soluționarea unor spețe de drept ale Uniunii Europene, din perspectiva părților litigante, precum și din cea a instanței naționale sau a Uniunii Europene ▪ să acționeze pentru a proteja în fața instanței drepturile subiective izvorâte din dreptul Uniunii

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
-----	------	-------------------	--

1	Probleme de integrare europeană. Extinderea Uniunii Europene. Ieșirea unui stat membru din Uniunea Europeană	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, note de curs)
2	Valorile Uniunii Europene. Sancționarea statelor membre care le încalcă potrivit art. 7 Tratatul UE	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, note de curs)
3	Ordinea juridică a Uniunii Europene (I)	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, note de curs)
4	Ordinea juridică a Uniunii Europene (II)	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, note de curs)
5	Ordinea juridică a Uniunii Europene (III)	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, note de curs)
6	Raporturile dintre ordinea juridică a Uniunii Europene și ordinea juridică a statelor membre (I)	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, note de curs)
7	Raporturile dintre ordinea juridică a Uniunii Europene și ordinea juridică a statelor membre (II)	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, note de curs)
8	Reprezentarea pe plan instituțional a interesului general al Uniunii Europene	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, note de curs)
9	Reprezentarea pe plan instituțional a intereselor statelor membre	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, note de curs)
10	Reprezentarea pe plan instituțional a logicii democratice în Uniunea Europeană. Controlul asupra activității instituțiilor, organelor, oficiilor sau agențiilor Uniunii exercitat de Ombudsmanul European	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, 3, note de curs)
11.	Curtea de Justiție a Uniunii Europene. Constituire, organizare și funcționare. Competență	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, 3, note de curs)
12.	Chestiunea prejudicială (trimiterea preliminară)	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, 3, note de curs)
13.	Acțiunea în anulare în dreptul Uniunii Europene. Excepția de nelegalitate	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, 3, note de curs)
14.	Răspunderea statelor membre pentru încălcarea dreptului Uniunii Europene	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, 3, note de curs)

Bibliografie :**Referințe principale:**

1. P. Craig, G. De Burca, *Dreptul Uniunii Europene*, Ed. Hamangiu, 2017.
2. G. L. Ispas, D. Panc, *Drept instituțional al Uniunii Europene*, ed. a 2-a, Ed. Hamangiu, 2021.
3. F. Gyula, *Drept instituțional al Uniunii Europene*, ed. a 3-a, Ed. Hamangiu, 2023.

Referințe suplimentare:

R. Schütze, *Dreptul constituțional al Uniunii Europene*, Ed. Universitară, 2013.
Koen Lenaerts, Piet Van Nuffel, *EU Constitutional Law*, Oxford University Press, 2021.
R. Schütze, *European Union Law*, Oxford University Press, 2021.
Francesco Martucci, *Droit de l'Union européenne*, 3-e édition, Dalloz, 2021.
K. Lenaerts, K. Gutman, J. T. Nowak, *EU Procedural Law*, Oxford University Press 2023.
Jean Paul Jacqué, *Droit institutionnel de l'Union européenne*, 9e édition, Dalloz, Paris, 2018.
G. Isaac, M. Blanquet, *Droit général de l'Union européenne*, ed. Dalloz-Sirey, coll. Sirey-Université, 10e édition, 2018.
Charles Boutayeb, *Droit institutionnel de l'Union européenne*, 7e édition, L.G.D.J., Paris, 2022.
Marianne Dony, *Droit de l'Union européenne*, Editions de l'Université de Bruxelles, Bruxelles, 2018..
Damian Chalmers ș.a., *European Union Law*, Cambridge Univ. Press, 2019.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1	Evoluția integrării europene (I)	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, note de curs, documente juridice, texte normative)
2	Evoluția integrării europene (II)	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, note de curs, documente juridice, texte normative)
3	Ordinea juridică a Uniunii Europene (I)	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, 3, note de curs, documente juridice, texte normative)
4	Ordinea juridică a Uniunii Europene (II)	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, 3, note de curs, documente juridice, texte normative)
5	Ordinea juridică a Uniunii Europene (III)	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (1, 2, 3, note de curs, documente juridice, texte normative)
6	Relațiile dintre ordinea juridică a Uniunii Europene și ordinea juridică a statelor membre (I)	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, 3, note de curs, documente juridice, texte normative)

7	Relațiile dintre ordinea juridică a Uniunii Europene și ordinea juridică a statelor membre (II)	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, 3, note de curs, documente juridice, texte normative)
8	Reprezentarea pe plan instituțional a interesului general al Uniunii Europene	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, 3, note de curs, documente juridice, texte normative)
9	Reprezentarea pe plan instituțional a intereselor statelor membre	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, 3, note de curs, documente juridice, texte normative)
10	Reprezentarea pe plan instituțional a logicii democratice în Uniunea Europeană. Controlul asupra activității instituțiilor, organelor, oficiilor sau agențiilor Uniunii exercitat de Ombudsmanul European	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, 3, note de curs, documente juridice, texte normative)
11	Constituirea, organizarea și funcționarea Curții de Justiție a Uniunii Europene. Competența instanțelor Uniunii Europene	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, 3, note de curs, documente juridice, texte normative)
12	Chestiunea prejudicială în dreptul Uniunii	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, 3, note de curs, documente juridice, texte normative)
13	Acțiunea în anulare în dreptul Uniunii Europene. Excepția de nelegalitate	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, 3, note de curs, documente juridice, texte normative)
14	Răspunderea statelor membre pentru încălcarea dreptului Uniunii Europene	Problematizarea, conversația euristică, observația dirijată, studiul de caz.	2 ore (Capitolele corespunzătoare din referințele 1, 2, 3, note de curs, documente juridice, texte normative)

Bibliografie principală:

1. P. Craig, G. De Burca, *Dreptul Uniunii Europene*, Ed. Hamangiu, 2017.
2. G. L. Ispas, D. Panc, *Drept instituțional al Uniunii Europene*, ed. a 2-a, Ed. Hamangiu, 2021.
3. F. Gyula, *Drept instituțional al Uniunii Europene*, ed. a 3-a, Ed. Hamangiu, 2023.

Bibliografie suplimentară:

1. R. Schütze, *European Union Law*, Oxford University Press, 2021.
2. Koen Lenaerts, Piet Van Nuffel, *EU Constitutional Law*, Oxford University Press, 2021.
3. Paul Craig, Grainne de Búrca, *EU Law. Text, Cases, and Materials*, Seventh edition, Oxford University Press, 2020;

4. K. Lenaerts, K. Gutman, J. T. Nowak, *EU Procedural Law*, Oxford University Press 2023.
5. Francesco Martucci, *Droit de l'Union européenne*, 3-e édition, Dalloz, 2021 .
6. Accesul la dreptul UE: <http://eur-lex.europa.eu/>
7. Repertoriul legislației Uniunii Europene: http://eur-lex.europa.eu/search.html?displayProfile=allRelAllConsDocProfile&gid=1491207221154&type=name&CC_1_CODED=01&name=browse-by:legislation-in-force&CC_2_CODED=0110
8. Sintezele legislației UE: <http://eur-lex.europa.eu/browse/summaries.html>
9. Prezentare sistematică a jurisprudenței: http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7046/ro/
1. Extrase din deciziile relevante ale Curții de Justiție a Uniunii Europene, care vor fi furnizate masteranzilor

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Cursul are un conținut practic, aducând instituțiile și dreptul Uniunii mai aproape de absolvenții studiilor universitare de licență, atât cei care au dobândit o formație juridică, cât și cei proveniți de la alte facultăți care sunt interesați de problematica suscitată de dreptul UE și de influența acestuia asupra dreptului național. Instituțiile sunt prezentate într-o viziune realistă, insistându-se asupra efectelor activității acestora asupra rezidenților din țara noastră și asupra modului în care reprezentanții noștri în instituțiile Uniunii, la toate nivelurile, pot influența decizia în aceste instituții. Normele Uniunii sunt studiate în relație cu normele naționale, din perspectiva unei interpretări și aplicări cât mai corecte. Prin studierea căilor de control jurisdicțional, masteranzii dobândesc competențe practice privind modul în care pot proteja în justiție drepturile subiective izvorâte din dreptul Uniunii.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Capacitatea de asimilare și redare. Capacitatea de analiză și sinteză. Asimilarea terminologiei de specialitate	Examen scris	75 %
10.5 Seminar/ Laborator	Participarea activă la dezbaterile de la seminar. Capacitatea de analiză și sinteză. Aplicarea practică a cunoștințelor acumulate	Dialog, dezbateri, proiecte, lucrări practice	25 %
10.6 Standard minim de performanță			
Cunoașterea instituțiilor Uniunii Europene, a izvoarelor de drept al Uniunii Europene, a relațiilor dintre ordinea juridică a Uniunii și ordinea juridică națională, a procedurilor de control jurisdicțional			

Data completării
24.09.2024

Titular de curs
Lect. univ. dr. Emanoil Corneliu Mogîrzan

Titular de seminar
Lect. univ. dr. Emanoil Corneliu Mogîrzan

Data avizării în departament
29.09.2024

Director de departament
Prof.univ.dr. Gabriela-Carmen Pascariu